

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 18. března 2022

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

PŘÍSTROJ ČESKÝCH VĚDCŮ SE NA MARS NEVYDÁ, START SONDY PŘERUŠILA VÁLKA

V nejbližší době se nedozvíme, jsou-li na Marsu atmosférické výboje způsobené nabíjením poletujícího prachu, ani jestli se mohou elektromagnetické vlny na slyšitelných kmitočtech šířit z kosmického okolí rudé planety až na její povrch. To jsou hlavní cíle českého vědeckého přístroje, který měl na jaře 2023 na Marsu přistát. Rada Evropské kosmické agentury 17. března 2022 pozastavila projekt meziplanetární sondy ExoMars 2022, jíž je český přístroj součástí. Je to reakce na důsledky ruské agrese vůči Ukrajině. Ruská vesmírná agentura měla totiž zajistit vypuštění sondy v září letošního roku i její přistávací platformu.

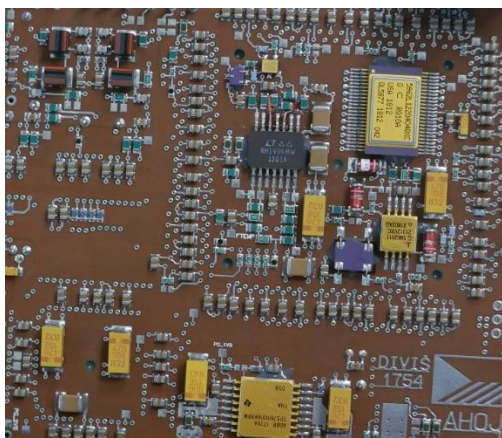
Záhada existence „blesků“ na Marsu zatím zůstane nevyřešena. Český přístroj má měřit změny elektromagnetického pole v pásmu slyšitelných kmitočtů, kde by se mohly projevat i případné atmosférické výboje. Ty vědci dříve zaznamenali kromě Země i na Jupiteru, Saturnu, Uranu a Neptunu. Možnost jejich existence na Marsu zatím obestírá tajemství.

„Pokud na Marsu takové výboje existují, jistě nevypadají jako pozemské blesky,“ říká Ondřej Santolík, vedoucí českého výzkumného týmu z oddělení kosmické fyziky Ústavu fyziky atmosféry Akademie věd České republiky. „O tom, jak by mohly vypadat, se můžeme zatím jen dohadovat na základě informací, které máme o řídké atmosféře naší sousední planety. Nikdo tyto výboje ještě nepozoroval ani opticky, ani se doposud nepodařilo zachytit jejich nízkofrekvenční elektromagnetické vlny.“ Přístroj pro měření změn elektromagnetického pole v pásmu slyšitelných kmitočtů totiž ještě nikdy na povrch Marsu nedosel. Ani letos se tedy na cestu dlouhou téměř 600 milionů kilometrů k rudé planetě nevydá.

Spolu s vědeckým přístrojem, který na desce plošných spojů nese českou vlajku, neodletí do vesmíru ani 11 nahrávek, které mezinárodní porota vybrala z 584 třicetivteřinových zvukových záznamů v rámci [soutěže „Telefonát z Marsu“](#). Soutěž uspořádalo Oddělení kosmické fyziky Akademie věd České republiky a populární přírodovědecký časopis Vesmír. Jedna z těchto nahrávek se měla stát testovacími daty, které se odvíjejí z povrchu Marsu zpět na Zemi.

Více informací: prof. RNDr. Ondřej Santolík, Dr.
Ústav fyziky atmosféry AV ČR
os@ufa.cas.cz
+420 731 478 881

Fotogalerie: <https://www.dropbox.com/s/0ip1awtf0v5pjr4/plosnyspoj.jpg>
https://www.dropbox.com/s/szcmqeo3rkkjgkd/antena_rl.jpg

*Část desky plošných spojů elektroniky přístroje pro měření změn elektromagnetického pole na povrchu Marsu, vpravo je česká vlajka a pozdrav, spolu s poctou knězi a přírodovědci Prokopu Divišovi, který v roce 1754 sestrojil první evropský bleskosvod.
FOTO: Ústav fyziky atmosféry AV ČR*

*Ing. Radek Lán z oddělení kosmické fyziky Ústavu fyziky atmosféry AV ČR kontroluje složenou elektrickou anténu českého přístroje, vyrobenou ve spolupráci s Ústavem přístrojové techniky AV ČR. Fotografováno 23. února 2022 během posledních úprav přístroje v čistých prostorách TAS v italském Turíně.
FOTO: Ústav fyziky atmosféry AV ČR*